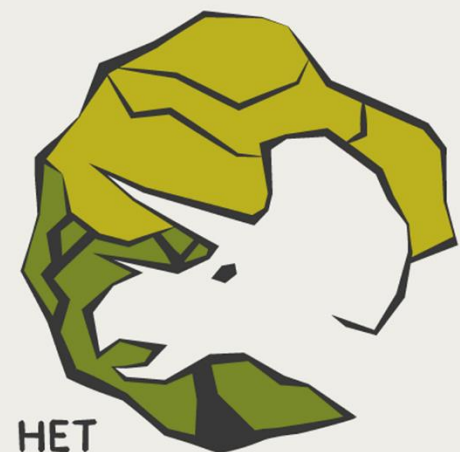

HET
**OERTIJD
MUSEUM**

beleef het verleden!

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

Woord vooraf	3
1. Missie & Doelstellingen	5
2. Organisatie	7
3. Gebouwen & Terrein	11
4. Het jaar in cijfers	13
5. Collectie & Wetenschap	15
6. Presentatie & Educatie	21
7. Museumactiviteiten	27
8. Communicatie & Marketing	31
9. Reacties van bezoekers	35
10. Financiële cijfers	37
Colofon	38

Het eerste jaar zonder corona perikelen heeft Het Oertijdmuseum weer de richting naar boven gevonden qua bezoekersaantal. In 2023 hadden we ca. 78.000 bezoekers waarvan ca. 37.000 jeugdigen tot 12 jaar.

Het afgelopen jaar zijn de personeels- en huisvestingskosten meer dan gemiddeld gestegen. Zo sterk zelfs dat het de groei van onze omzet-trendlijn overstegen is. Deze stijging is deels gekomen door externe factoren zoals de enorme inflatie en deels o.a. door een pensioensregeling om ons personeel te belonen voor hun tomeloze inzet en energie. Zaak is nu om ons bezoekersaantal minimaal op peil te houden. Streefgetal voor 2024 is 80.000.

Er is het afgelopen jaar weer veel gebeurd. Ik som hieronder wat hoogtepunten op. Begin van het jaar konden we twee nieuwe pauwen volières openen, waarna in de zomer al de eerste jonge pauwtjes geboren werden.

In het voorjaar hebben we een ongeprepareerd skelet van een *Plateosaurus* op kunnen halen uit Frick, Zwitserland. Dit skelet staat bekend als Cleopatra en is heel erg compleet. Op 28 mei haalden we hiermee het Jeugdjournaal.

Ook in mei werden er filmopnames gemaakt door het bedrijf Big Blue uit Amsterdam. Het Oertijdmuseum en waarschijnlijk enkele medewerkers zal in de nabije toekomst te zien zijn in de comedy/drama serie "This is gonna be great".

In juni is er in Lusk, Wyoming, USA, een bedrijfspand aangeschaft om onze toekomstplannen te kunnen realiseren. Een mecenas uit het westen van het land heeft hiervoor een aanzienlijke bijdrage geleverd. Er is speciaal voor het avontuur in de USA een Stichting opgericht genaamd GEEOO (Geologische excursies, expedities, opgravingen en onderzoek). Ook deze stichting is aangewezen als een ANBI.

In juli hebben onze jongste conservator en enkele vrijwilligers uit ons laboratorium deelgenomen aan een opgraving in de Trias van Zuid Polen. Ze brachten veel nieuw fossielmateriaal mee waar de komende maanden in ons lab aan geprepareerd kan worden.

In het najaar is de barnsteenexpositie met vondsten uit Myanmar geopend. Dit is de grootste wisselexpositie die Het Oertijdmuseum tot nu toe zelf geproduceerd heeft. Dinocast van Maarten van Rossum en Gijs Rademaker gaat hier nog uitgebreid aandacht

aan besteden. Kort daarna werd de oudste miljoenpoot van Nederland onthuld met veel persmomenten. Dit unieke fossiel werd door een regionale verzamelaar gevonden en aan ons museum geschonken. Weer iets later kreeg onze directeur de hoogste onderscheiding voor Aardwetenschappers binnen Nederland: De Van Waterschoot van der Gracht penning.

In samenwerking met onze Raad van Advies is buro Perspekt ingeschakeld om een nieuw beleidsplan/masterplan voor de komende jaren op te stellen. Om te kunnen voldoen aan de Cultural Governance code zijn er ook de nodige bestuur mutaties geweest. Onze Raad van Advies is uitgebreid met een aantal vakkundige personen.

De preparatie van het skelet *Diplodocus* "Aurora" heeft in 2023 voorrang gekregen en vordert nu gestaag. Ook het *Metoposaurus* skelet van de Trias uit Polen vordert en zal het belangrijkste item zijn bij een expositie die gepland staat in mei 2024. Onze partners uit Polen en België zullen daar ook bij zijn.

Enkele hevige stormen hebben wat schade opgeleverd aan de omheining en enkele kleinere dino-beelden. Het bedrijf David's boomverzorging heeft voor ons Oertijdbos een beheer- en onderhoudsplan opgeleverd. Ook gaven ze een informatieve middag.

De ArcheoHotspot, waarin de archeologie van de regio aan bod komt, heeft in samenwerking met de lokale archeologie werkgroep diverse cursusdagen georganiseerd. De App Dino Hunter Boxtel, het gezamenlijk project van Het Oertijdmuseum, centrum-ondernemersvereniging en gemeente om een relatie te leggen tussen Het Oertijdmuseum en het centrum van Boxtel, was ook in 2023 operationeel.

Het Oertijdmuseum is met zijn collectie, het oertijdbos, het arboretum, het geologisch laboratorium, de dinowerkplaats en de ArcheoHotspot de laatste jaren uitgegroeid naar een kenniscentrum dat de combinatie van toerisme, cultuur en wetenschap verbindt, versterkt en gebruikt ten behoeve van de gemeente Boxtel, de regio Brabant alsmede musea en opleidingsinstituten buiten deze regio.

Als enige museum in Nederland richten wij ons op opleiding, onderzoek en educatie binnen de aardwetenschappen met een directe koppeling naar onze bezoekers. Door de groei die we als Oertijdmuseum meegemaakt hebben het afgelopen decennium is het verstandig om onze positionering opnieuw tegen het licht te houden. Dat gaan we de komende tijd dan ook doen.

- René Fraaije – Directeur Oertijdmuseum

1. Missie & Doelstellingen

1.1 Algemene doelstellingen

Als geologisch en natuurhistorisch museum houden we ons bezig met de volgende doelstellingen:

- ✎ Het verwerven, uitbreiden, prepareren, conserveren, bewaren, digitaliseren en toegankelijk maken van onze collectie
- ✎ Bezoekers kennis laten maken met de wetenschap van paleontologie mede door het laboratorium en de dinosaurius werkplaats
- ✎ Instandhouding en uitbreiding (dino)bos
- ✎ Instandhouding arboretum
- ✎ Implementatie *Family learning* door de gehele presentatie
- ✎ Het museum toegankelijk, veilig en inclusief maken voor iedereen, zowel voor medewerkers als bezoekers

1.2 Doelstellingen van het jaar 2023

- ✎ Bezoekersaantal van 2022 evenaren en/of verbeteren
- ✎ Ontwikkelen nieuw meerjarenbeleidsplan
- ✎ Blijven ontwikkelen in wetenschap, presentatie en aantrekkingskracht voor bezoekers

1.3 Lange termijn doelstellingen

- ✎ Groei in ruimte (nieuw museumgebouw)
- ✎ Groei in bezoekersaantallen
- ✎ Groei van de collectie
- ✎ Groei van de wetenschappelijke corebusiness

**Onze missie volgens de statuten:
'Het bevorderen van de geologie en in
het bijzonder van de paleontologie.'**

**Met onze collectie willen we kennis van
de wordingsgeschiedenis van de aarde
toegankelijk maken voor en overdragen
aan ons publiek.**

We willen de exploitatie van ons museum verbeteren zodat we alle facetten van museaal beleid in ons vakgebied optimaal kunnen uitvoeren. Dit beogen we te bereiken in zowel fysieke uitbreiding van het museum als verhogen van inkomsten c.q. bezoekersaantallen. Om deze gewenste groei te kunnen realiseren liggen er plannen voor nieuwe hervorming van de vaste tentoonstellingen en museumelementen en uitbreiding met een nieuwe professionele dinosaurusexpositie-ruimte (zie paragraaf 1.4).

Het Oertijdmuseum is met zijn collectie, het oertijdbos, arboretum, geologisch laboratorium, de dinowerkplaats en de ArcheoHotspot de laatste jaren uitgegroeid naar een kenniscentrum dat de combinatie van toerisme, cultuur en wetenschap verbindt, versterkt en gebruikt ten behoeve van de gemeente Boxtel, de regio Brabant alsmede musea en opleidingsinstituten buiten deze regio.

1.4 Meerjarenplan Perspekt Studios

‘Beleef het verleden’ is ons motto. Om de toekomst beter te begrijpen vertellen wij, met onze collectie, de verhalen van het verleden. De aarde is 4.5 miljard jaar oud, dus deze verhalen zijn talrijk... enorm talrijk! En ze zijn nog niet afgelopen, er komen zelfs steeds nieuwe bij. Daarom hebben wij, in samenwerking met de Raad van Advies, de hulp ingeschakeld van Perspekt Studios om een nieuw beleidsplan/masterplan voor de komende jaren op te stellen. Zo willen we niet alleen het museum toekomstbestendig maken, maar ook meer ruimte creëren voor wetenschap, collectie en verhalen om door te geven aan komende generaties.

‘Beleef het verleden en doe mee met de toekomst’

Perspekt heeft een meerjarenplan ontwikkeld met een aantal belangrijke stappen:

1. Algeheel kwalitatieve en inhoudelijke verbetering van de museale beleving
2. Digitale ontsluiting van de collectie
3. Meer toelichting op en ruimte voor wetenschappelijk onderzoek
4. Wetenschappelijke opgravingen en onderzoek in Wyoming, Verenigde Staten
5. Uitbreiding met een interactieve dinosaurusbetleving

Over een periode van ongeveer vijf jaar zal het museum, samen met Perspekt, deze stappen gaan ontwikkelen, vernieuwen en professionaliseren. Met dit Masterplan en de mogelijkheden die het biedt, verwachten we meer bezoekers te ontvangen. We gaan fondsen en sponsors aantrekken die onze ambitie en plannen blijvend of incidenteel willen ondersteunen. Met deze vijf stappen zal de bezoekersbeleving nog verder verbeteren en de interesse, relevante kennis en affiniteit met dieren en planten in de oertijd vergroten. Daarmee verwachten we uiteindelijk een stijging in bezoekersaantallen. Wij willen hier een nadrukkelijke, actieve rol spelen om bezoekers op een positieve en hoopvolle manier te betrekken bij duurzaamheid, klimaatverandering en de ‘wordingstoekomst van moeder Aarde’.

2. Organisatie

2.1 Inleiding

De basis van Het Oertijdmuseum ligt in 1978 als de familie Fraaije in een boerenschuur in Gemonde begint met een museum voor hun fossielen- en gesteente verzameling. Zij richten hiervoor in 1983 de Stichting Ammonietenhoeve op.

Ruim 16 jaar later, op 3 april 1999, opent de toenmalig staatssecretaris Dr. Rick van der Ploeg op de huidige locatie Het Oertijdmuseum. Een professioneel geologisch museum geleid door en onder verantwoordelijkheid van de stichting Ammonietenhoeve. Naast het geologisch museum verzorgt de stichting vanaf dat moment ook een Bezoekerscentrumfunctie voor het Nationaal Landschap Het Groene Woud, een milieueducatie centrum en een VVV-agentschap. Na het wegvallen van lokaal draagvlak en het wegvallen van de overheidssteun voor het Bezoekerscentrum in 2018 richt het museum zich nog enkel op haar corebusiness: Het (geologisch) Oertijdmuseum.

In 2015 is een Raad van Advies (RVA) in het leven geroepen. In samenwerking met de RVA is een toekomstbestendige organisatiestructuur ontwikkeld. Naast de stichting Ammonietenhoeve (de eigenaar van grond, opstallen en natuurhistorische collectie) is de Stichting tot Beheer en Instandhouding van Het Oertijdmuseum (Stg. BIO) opgericht voor de exploitatie van het museum. Beide stichtingen zijn door de belastingdienst aangemerkt als culturele ANBI (algemeen nut beogende instelling).

2.2 Bedrijfsvoering

In samenspraak met het personeel en een extern adviseur is Het Handboek Oertijdmuseum (HOM) opgesteld. Dit handboek beschrijft het kwaliteitssysteem waarmee het museum wenst te werken in relatie tot de wettelijke regelingen enerzijds en de werkprocedures en -instructies anderzijds. Het handboek is opgebouwd aan de hand van de Nederlandse museumnormen.

2.3 Personeel

De exploitatie van Het Oertijdmuseum wordt uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van Stichting tot Beheer en Instandhouding van Het Oertijdmuseum. Bij deze stichting zijn momenteel alle betaalde medewerkers in loondienst. Daarnaast werkt zij met een groot team van ca. 80 vrijwilligers, diverse stagiaires en afstudeerstudenten.

In 2023 zijn we begonnen met 14 medewerkers in dienst met in totaal 9,45 fte (waarvan 6,95 fte in vaste dienst en 2,5 met een tijdelijk contract); en op 31-12-2023 hadden we 13 medewerkers, met 9,45 fte.

2.4 Personeel en veiligheid

Het museum beschikt over een gekeurde en gevalideerde AED en beschikt over voldoende BHV-ers en EHBO-ers zodat dagelijkse BHV-taken uitvoerbaar zijn. Het personeel (kantoor, balie en laboratorium) heeft de jaarlijkse herhaalcursus en examentraining dit jaar in maart voltooid; alle deelnemende medewerkers zijn hiervoor geslaagd. Een aantal personeelsleden hebben tevens een EHBO diploma en doen hiervoor jaarlijks de benodigde herhalingscursussen.

In samenwerking met de Kompas Veiligheid Groep en de lokale brandweer is het personeel op de hoogte hoe te handelen bij calamiteiten. Het voltallige personeel (BHV-ers, personeel en vrijwilligers) weet hoe te handelen om bezoekers en schade aan mensen, museum en collectieonderdelen te minimaliseren en snel en adequaat de hulpinstanties te informeren en activeren.

2.5 Raad van Advies

De Raad geeft de directeur en de stichting BIO gevraagd en ongevraagd advies over zaken zoals de aansturing van het museum en de financiële- en beleidskaders. Om te kunnen voldoen aan het Cultural Governance Code hebben de nodige stichtingsbestuur mutaties plaatsgevonden. Aan het eind van 2023 onderschrijven beide stichtingsbesturen en Raad van Advies de museale Governance Code Cultuur (GCC) en de Ethische code.

De Raad van Advies is in het verslagjaar 4 maal bijeengekomen. Het heeft diverse brainstormsessies geïnitieerd en ziet toe op uitvoering van het 'Strategisch plan Oertijdmuseum 2020-2025'. De leden van de Raad van Advies hebben allemaal een bepaald thema als portefeuille meegekregen waarmee ze in de organisatie eveneens voeling blijven houden met de wijze waarop taken voldoende professioneel worden opgepakt. Prioriteit lag net zoals in 2022 bij het verkennen van subsidie- c.q. sponsormogelijkheden bij overheden en particulieren. De Raad van Advies heeft o.a. met diverse ambtenaren van Brabant C alsmede ook de Vriendenloterij gesproken.

Samenstelling van het stichtingsbestuur van de exploitatiestichting en de Raad van Advies gedurende het verslagjaar:

Stichting Beheer en Instandhouding Oertijdmuseum (BIO), bestuursleden:

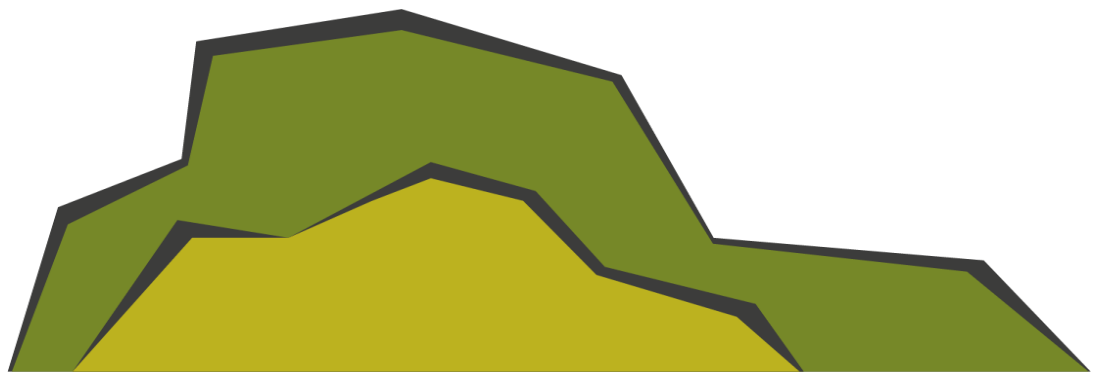
Dhr. J. Nijhof (voorzitter), dhr. B.V. van Bakel (penningmeester), mw. J. Snieders (secretaris), Prof. Dr. Ir. M. Fraaije (lid). De stichting BIO is aangemerkt als een culturele ANBI instelling.

Raad van Advies:

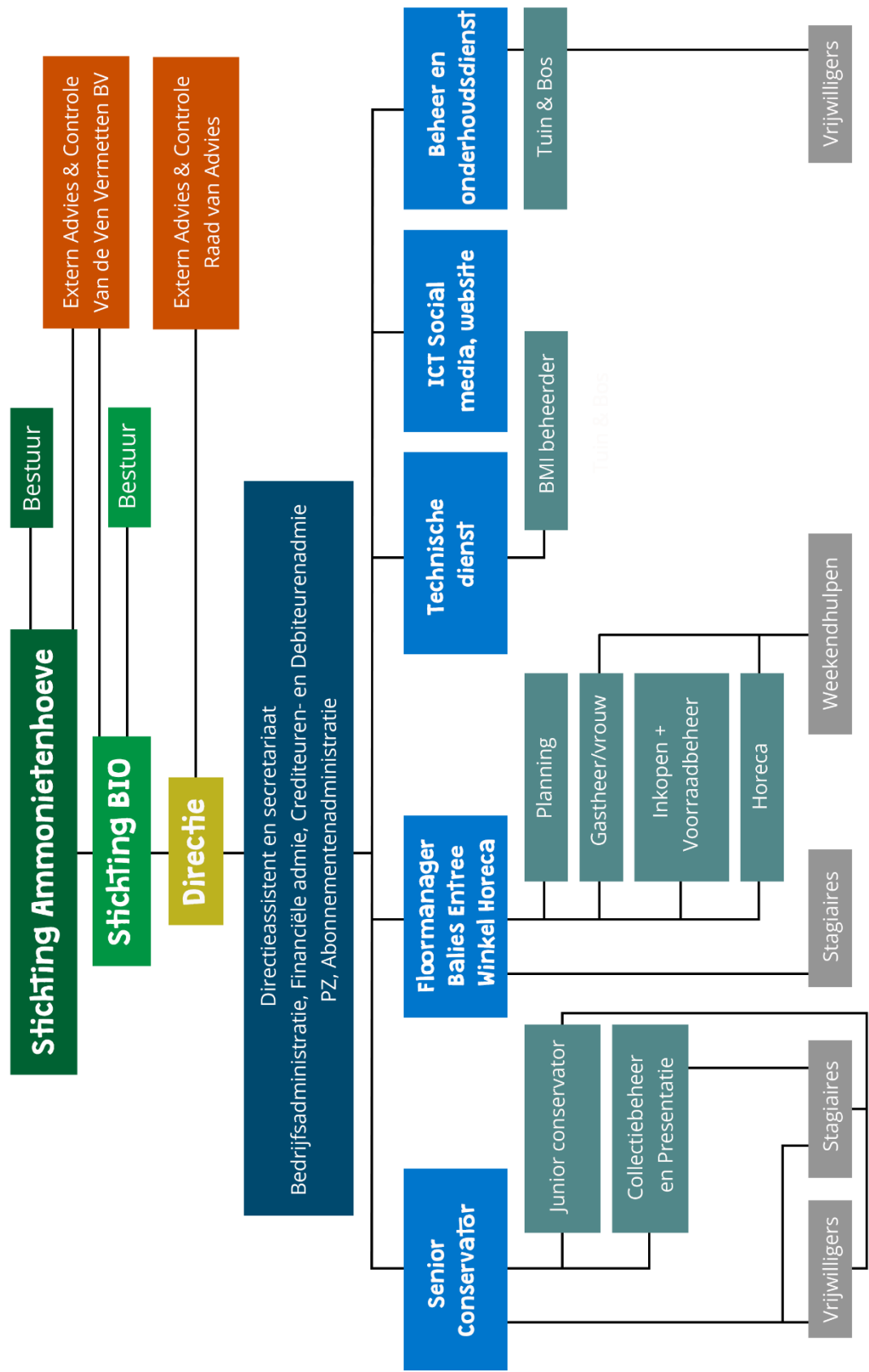
Dhr. H. van der Linden, dhr. J. Smits, dhr. P. Koning, mw. M. Lestrade-Brouwer, dhr. R. van Tilburg.

Directeur:

Dhr. R.H.B. Fraaije

2.6 Organogram

3. Gebouwen & Terrein

Het Meerjarenonderhoudsplan is het richtinggevend kader bij de financiële planning en onderhoud voor de technische medewerkers van museumgebouwen- en terrein.

Het Oertijdmuseum heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Hiervoor is bij de ontwikkeling en uitstraling van het gebouw steeds aandacht geweest. Ook bij de uitbreidingen, van de laboratoria, kantine, administratiekantoor, entree en depot/dino-werkplaats, is hier aandacht aan gegeven. In het verslagjaar is in het kader van dit onderwerp door DVT Advies een adviesrapport opgesteld.

Sinds november heeft het museum een nieuwe bedrijfswagen in gebruik. Deze heeft een grotere laadruimte dan de vorige, dus kan nog efficiënter worden gebruikt.

3.1 Huidige situatie gebouwen

Het museum is aangesloten bij de meldkamer van Europac voor inbraak en brandalarm, en draagt zorg voor periodieke controles van de BMI en zekeringkasten door de BMI-beheerder en V&S Security, van de CCV bewakingsinstallatie door V&S Security, van de blusapparatuur door BLUSCO en van de noodverlichting door EMIEL Elektrotechniek. Er is een vluchtplan aanwezig.

De in 2021 in gebruik genomen lift (in de Dinohal) van TKE Home Solutions voldoet uitstekend en wordt jaarlijks onderhouden. Het contract met schoonmaakbedrijf "Toekomst Schoonmaak-bedrijven B.V." om het personeel te ontlasten en ervoor te zorgen dat met toenemende bezoekersaantallen toch de dagelijkse hygiëne en schoonmaak gewaarborgd blijft is gecontinueerd. Dat geldt tevens voor de halfjaarlijkse glasbewassing door J. Oudenes & Zn..

Hoewel de begroting op dit moment geen ruimte laat om grootschalig zonne-energie te gaan toepassen, is het plaatsen van LED lampen bij vervanging inmiddels standaard. Ook bij de recente uitbreidingen heeft de aanleg van LED verlichting prioriteit gehad. E.e.a. is gecombineerd met dim-, bewegingsmelder- en schemerschakelaar-voorzieningen.

Terrein

3.2 Oertijdtuin & Dinobos

Sinds 1999 is op het buitenterrein van het museum een arboretum gevestigd. Ruim 1.000 verschillende bomen en struiken zijn te bewonderen, waaronder met name ook "levende fossielen" zoals de *Ginkgo*, *Sequoia* en *Magnolia*. Het museum heeft de erkenning van de Nederlandse Dendrologische Vereniging (NVD) en is met drie (van de 5) sterren beoordeeld.

In 2014 begon de inrichting van het Oertijdbos en is de buitencollectie met dinosaurussen en andere oertijddieren verder uitgebreid. Samen met dieren-replica's in de Oertijdtuin wordt de evolutie via de geologische tijdschaal (van Cambrium t/m Holoceen) inzichtelijk gemaakt. Ondertussen staan er meer dan 300 beelden in het Oertijdtuin.

Ook dit jaar zijn er weer een aantal bomen toegevoegd. Dit heeft vooral te maken met een aantal heftige stormen in de jaren 2022 en 2023. Als gevolg van deze stormen zijn er een aantal bomen in het bos verloren gegaan. Daarnaast heeft David's Boomverzorging enkele bomen verwijderd van het terrein om ruimte te geven voor nieuwe aanplant. Om het bos gezond te houden worden er inheemse bomen terug geplant. Zo wordt de biodiversiteit en de leefomgeving van vele vogels, insecten en andere dieren behouden. Op deze manier kunnen we het bos en de Oertijdtuin steeds intensiever gebruiken voor educatie.

Dit jaar is er een nieuwe loop-lus bijgekomen. In deze lus hebben een aantal nieuwe beelden een plaatsje gekregen, zoals de grote langnek dinosaurus *Australotitan*. Om deze grote dino neer te zetten en ervoor te zorgen dat deze niet wegzakt zijn er betonnen platen in de grond gelegd.

De stormen hebben ook gezorgd voor schade aan een aantal dinobeelden. Deze zijn direct in onze werkplaats weer gerepareerd.

In februari is begonnen met de realisatie van twee nieuwe pauwenvolières. Deze staan in de Oertijdtuin, aan de rand van het Dinobos. De werkzaamheden werden eind maart afgerond. De nieuwe volièrès huisvesten twee mannetjes en drie vrouwtjes pauwen die groen-blauw van kleur zijn. In de zomer zijn de eerste jongen geboren. Eén daarvan is een wit pauwtje. Deze heeft een genetische mutatie genaamd leucisme.

Ook dit jaar hebben we Tunnel Vision Boxtel uitgenodigd om een aantal grote T-rex koppen op te knappen. Met groot succes! De koppen worden weer volop gebruikt door onze bezoekers.

4. Het jaar in cijfers

Bezoekersaantallen
totaal

78.069

Kinderen tot
en met 11 jaar

37.139

Gemiddeld
bezoek

2,5
uur

Verkochte ijsjes

7.460

5.266

Stukjes appeltaart

7.056
Koffie

Het meest
populaire drankje

**Hectare
tuin & bos**

**Dinobeelden
in de tuin**

**Verschenen publicaties
vanuit het museum**

**Stagiaires die we
konden begeleiden**

Kinderfeestjes

**Basis-en Voortgezet
onderwijs leerlingen**

5. Collectie & Wetenschap

Collectie

De collectie wordt beschreven in het collectiebeleidsplan. De kerncollectie van Het Oertijdmuseum is de collectie Geologica (geologische objecten), gericht op de wordingsgeschiedenis van de aarde onder onze voeten. Met speciale aandacht voor zuidelijk Nederland en refererend naar het omliggend National Landschap Het Groene Woud / Van Gogh Nationaal Park.

5.1 Deelcollecties

Het Oertijdmuseum beschikt over diverse deelcollecties. Onderscheid wordt gemaakt in de volgende deelcollecties:

- 🌿 Paleontologica (fossielen); ca. 130.000 objecten
- 🌿 Mineralogica (mineralen en edelstenen); ca. 5.000 objecten
- 🌿 Biologica (biologische objecten); ca. 1.000 objecten
- 🌿 Replica's dinosauriërs; ca. 300 stukken in museumgebouw en Oertijdpark
- 🌿 Arboretum (bomen en struiken); ca. 1.000 objecten in Oertijdtuin en Oertijdbos
- 🌿 Bibliotheek; ca. 1.000 objecten

5.2 Database en invoersysteem

In 2022 zijn we overgestapt op het digitale collectie-registratiesysteem genaamd 'Kleksi'. In dit systeem kunnen we onze collectie registreren, bijhouden en toegankelijk maken voor zowel medewerkers als publiek. Met meer dan 135.000 objecten is dit een enorme klus. Op dit moment zijn we hard aan het werk om de huidige getoonde collectie in het registratiesysteem op te nemen. In 2023 zijn onze vrijwilligers en conservatoren bezig geweest om de database na te lopen en te onderhouden, volgens, door het museum aangestelde fases.

Het aanpassen van de huidige registraties in het nieuwe systeem gebeurt in verschillende fases:

Fase 1: Collectiestukken uit de tentoonstellingen worden in de nieuwe database gevoerd. Met huidige collectie nummers, maar ook met nieuwe.

Fase 2: Elk collectiestuk uit de tentoonstelling krijgt een naamkaartje

Fase 3: Fysieke informatie digitaliseren en archiveren

Fase 4: Collectie digitaal toegankelijk maken voor publiek.

Tevens beschikt het museum over een hoeveelheid, niet voldoende gedetermineerde/geclassificeerde objecten. Deze moeten nog onderzocht, beschreven en in de database worden ingevoerd. Een meerjarenplan dat onder toezicht staat van de senior-conservator.

5.3 Verzamelbeleid

Het collectiebeleid wordt beschreven in het Collectiebeleidsplan. De kerncollectie van Het Oertijdmuseum is de collectie Geologica (geologische objecten), gericht op de wordingsgeschiedenis van de aarde onder onze voeten, met speciale aandacht voor zuidelijk Nederland.

5.4 Nieuwe aanwinsten

In mei hebben onze directeur en senior conservator een ongeprepareerd skelet van een *Plateosaurus* opgehaald uit Frick, Zwitserland. Dit skelet heeft de naam Cleopatra en is voor ongeveer 60% compleet. Op 28 mei heeft het landelijk Jeugdjournaal hier aandacht aan besteed. Met dit skelet kunnen we onze laboratoriumvrijwilligers weer flink aan het werk zetten. Aan het eind van 2023 is ongeveer 50% van het skeletmateriaal geprepareerd.

5.5 Vergelijkingscollectie

Met onze (vergelijkings)collecties tonen we de evolutie en de diversiteit van het leven niet alleen aan onze bezoekers. Achter de schermen is Het Oertijdmuseum uitgegroeid tot een opleidings- en kennisinstituut voor studenten, stagiaires en wetenschappers, onderzoekers. Iedereen kan uitgestorven dier- en plantensoorten bestuderen en deze onder andere morfologisch vergelijken met hedendaagse dier- en plantensoorten

Voor vertebratenonderzoek is een grote collectie schedels en botten opgebouwd, zowel recent als fossiel. Hetzelfde geldt voor ongewervelde dier- en plantensoorten.

De collectie zoogdieren wordt beheerd door onze honorair medewerker Charles Schouwenburg, de overige onderdelen door onze senior-conservator.

5.6 Schenkingen

In het verslagjaar is de museumcollectie uitgebreid met onderstaande collectieschenkingen door particulieren:

- 1 Collectie fossielen Nederland en West Europa, hr. Jaap Luteijn.
- 2 Collectie schelpen, mw. Els Bitter.
- 3 Eocene palm, Monte Bolca, Italië geschonken door Gronings Museum
- 4 Collectie mineralen en fossielen. mw. D. de Vries uit Den Haag
- 5 Collectie fossielen uit de Eifel, Liebe & Merian Lieuwes, uit Delft
- 6 Collectie vertebraten NL en België (ANBI gift) Willem Vergoossen, uit Roermond
- 7 Collectie fossielen uit Langenboom, (ANBI gift) Cor de Visser uit Odilienberg
- 8 Collectie fossielen België (o.a. Carboon tanden), Frans Smet uit St Gillis-Waas, België
- 9 Collectie fossielen uit NL en Europa, Mevr. W. van Dam, uit Rolde.

5.7 Bruiklenen

Op dit moment zijn er twee lopende bruiklenen aan onder andere het Natural History Museum in Londen, Engeland en Alabama Museum of Natural History in Tuscaloosa, Verenigde Staten. De stukken zijn met name uitgeleend zodat er onderzoek aan verricht kan worden.

De bruikleen van een wandplaat van *Anshunsaurus* uit het Trias van China aan het Maritiem Museum Rotterdam is afgelopen jaar beëindigd

Wetenschap

Op 27 oktober kreeg onze directeur de hoogste onderscheiding voor Aardwetenschappen binnen Nederland, 'De Van Waterschoot van der Gracht penning' uitgereikt. De uitreiking vond plaats in Het Oertijdmuseum met een dag-vullend programma. Zo was er onder andere een lezing van Dr. John Jagt (conservator NHMM) en Prof. Dr. Jan Smit (geoloog en paleontoloog en ontvanger van de 'De Van Waterschoot van der Gracht penning' 2016). Het museum was daarom gesloten voor bezoekers deze dag.

Onze beide conservatoren zijn met hun promotie-traject gestart/ doorgegaan. De Senior conservator Jonathan Wallaard bij de Universiteit Utrecht onder begeleiding van Prof. Dr. Anne Schulp en junior conservator Maarten de Rijke in Maastricht onder begeleiding van Prof. Dr. Leon Claessens.

5.8 Laboratorium

In het laboratorium wordt onder andere preparatiewerk en onderzoek verricht. Voornamelijk met ruw materiaal uit het Mesozoïcum en Cenozoïcum. Onder leiding van de senior conservator zijn het geologisch- en paleontologisch laboratorium en preparatieruimte geslaagde publieksattracties geworden. Want bezoekers kunnen op veilige afstand meekijken en uitleg krijgen door onze preparateurs. Vooral de interactie met de vrijwilligers wordt zeer gewaardeerd. In 2023 heeft de nadruk vooral gelegen op de preparatie van 'Aurora', een *Diplodocus* skelet. Deze werkzaamheden lopen gestaag door. Alle geprepareerde botten zullen vervolgens naar de werkplaats worden gebracht.

5.9 Werkplaats

Een andere publieksattractie is onze Dinowerkplaats. Onder leiding van de junior conservator worden voornamelijk (dinosaurus)skeletten opgezet en nieuwe tentoonstellingen ontwikkeld.

De geprepareerde botten van Aurora komen van het laboratorium naar de werkplaats om tot een compleet skelet gemonteerd te worden. Omdat de meeste skeletten nooit 100% compleet zijn, worden in de werkplaats de ontbrekende botten gerealiseerd, frames gelast en grof bewerkingen verricht.

Naast Aurora vonden er ook werkzaamheden plaats ten behoeve van het opstellen van een *Metoposaurus* skelet, preparatiewerk van een palm uit het Eoceen en vooral het voorwerk voor de barnsteententoonstelling (zie Paragraaf 6.2).

5.10 Onderzoek

2023 stond in het teken van diverse onderzoeken. Zo is gestart met het CT-scannen van diverse objecten uit onze collectie. Dit ter bevordering van de preparatie (waar zit welk bot in de steen?) en het onderzoek (hoe zien botten er aan de binnenkant uit?). Het hoogtepunt was de ontdekking van het embryo van een dinosaurius in het ei waarmee we wereldwijd het nieuws hebben gehaald.

Ook is het team verder gegaan met diverse onderzoeken en zijn verschillende onderzoeken opgestart: haaien en maanvissen in Mill-Langenboom tijdens het Mioceen, veren in barnsteen uit het Cenomanien van Myanmar, coprolieten uit het Trias van Winterswijk, mesofossielen uit de Jura en het Krijt van Wyoming, mesofossielen uit het Krijt van Maastricht, een schildpadschedel en een *Thoracosaurus* uit het Krijt van Wyoming, dinosauriërs en andere reptielen uit het Krijt van Maastricht en diverse krabbenfauna's van over de hele wereld.

Voor een overzicht van de afgeronde onderzoeken, zie paragraaf 5.12.

5.11 Studiereizen/ veldwerk

18-25 mei, Duitsland

De eerste gezamenlijke reis van het jaar ging naar Solnhofen in Duitsland. In deze regio zitten een aantal toegankelijke groeves waar iedereen vrij is om te graven. Een perfecte manier om beginnende verzamelaars en amateurs mee naartoe te nemen en ze op te leiden en bij te scholen. Deze studiereis was gericht op kennismaking met geologisch veldwerk. In dit gebied worden fossielen gevonden uit het Jura ongeveer 150 miljoen jaar oud.

01-24 juni, Verenigde Staten

In juni van dit jaar werd er nogmaals een veldwerkreis naar Wyoming, Verenigde Staten georganiseerd. Aanwezig bij deze reis waren onze twee conservatoren en directeur. De missie van dit jaar was nogmaals op zoek te gaan naar dinosaurussen, maar ook het vinden van een (thuis)basis. Dit is gelukt! In het plaatsje Lusk is een bedrijfspand aangekocht. Een mecenas uit het westen van het land heeft dit mogelijk gemaakt door een aanzienlijke bijdrage te leveren aan het USA avontuur. Het pand wordt verbouwd en ingericht als basis voor veldwerk en expedities in de komende jaren. Speciaal voor dit avontuur is een nieuwe Stichting opgericht genaamd GEEOO (Geologische Excursies, Expedities, Opgravingen & Onderzoek).

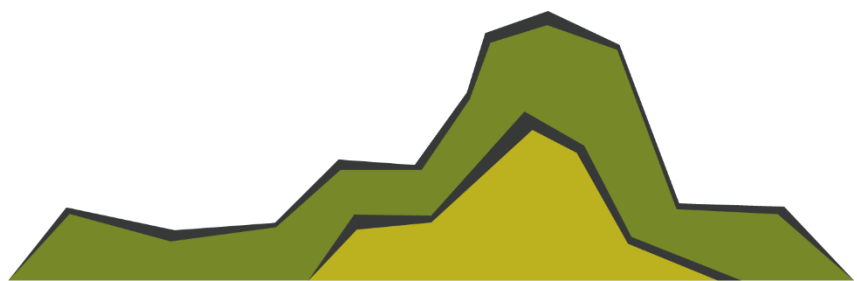
Dit jaar werden ook relevante bezoeken afgelegd bij andere musea en culturele instellingen om connecties te onderhouden en behouden die ons meer inzicht geven in het onderzoek dat we zelf en in samenwerking uitvoeren.

8-17 juli, Polen

Net zoals vorig jaar hebben onze jr. conservator met enkele vrijwilligers deelgenomen aan een opgraving in het Trias van Polen. Ze brachten veel nieuw fossiel materiaal mee waaronder een *Metoposaurus*, waar de komende maanden in ons lab geprepareerd kan worden. In het voorjaar van 2024 zal er over deze vindplaats een nieuwe (tijdelijke) tentoonstelling worden ingericht.

10-16 september, Duitsland

De tweede trip van het jaar naar Solnhofen. Deze ronde ging er een nieuwe groep mensen mee om kennis te maken met geologisch veldwerk.

5.12 Publicaties

Het Oertijdmuseum publiceert veelvuldig in vak- en populaire tijdschriften over diverse aspecten van de geologie en paleontologie. Ook verzorgt het museum bijzondere wetenschappelijke uitgaven. In het verslagjaar zijn wetenschappelijke artikelen opgenomen in o.a.:

- Neues Jahrbuch für Geologie und Paläontologie
- Geodiversitas
- Zootaxa

Hieronder een overzicht van alle publicaties waar Het Oertijdmuseum direct bij betrokken is geweest, als (co)auteur of als er een onderdeel van onze collectie is beschreven.

- 🌿 Fraaije et al, 2023 - A reconsideration of the palinuroid family Synaxidae (Crustacea, Decapoda), with a new member from the Upper Jurassic of southern Poland.
- 🌿 Fraaije et al, 2023 - A new hermit crab (Anomura, Paguroidea) from the middle Albian of Wissant, northern France.
- 🌿 Fraaije et al, 2023 - A new mid-Cretaceous hermit crab (Crustacea, Anomura) from Central Russia sheds new light on paguroid evolution.
- 🌿 Fraaije et al, 2023 - Validation of *Tanidromites maertenii*, a species of crab (Crustacea, Decapoda, Brachyura) from Middle Jurassic (Bajocian) deposits of Maizet, Calvados, northwest France.
- 🌿 Wallaard et al, 2023 - New hermit crab species (Anomura, Paguroidea) from the upper Miocene St. Marys Formation of Maryland (USA), preserved in their host shells.
- 🌿 Wallaard et al, 2023 - Miocene decapod crustacean faunas from Cyprus – Part 1. Geographical-stratigraphical setting and Anomura.
- 🌿 Torrey Nyborg et al, 2023 - Pliocene hermit crabs (Decapoda, Anomura, Paguroidea) preserved *in situ* in host gastropod shells from the San Diego Formation near San Diego (southern California, USA).
- 🌿 Jagt et al, 2023 - The Maastrichtian type area (Netherlands–Belgium): a synthesis of 250+ years of collecting and ongoing progress in Upper Cretaceous stratigraphy and palaeontology.
- 🌿 Heere et al, 2023 - The first report of Chelonioidea cf. *Ctenochelys* from the Late Cretaceous of the Maastrichtian type area.

6. Presentatie & Educatie

Presentatie

6.1 Publiek

Over het hele jaar 2023 hebben we 78.069 geregistreeerde bezoekers mogen verwelkomen. Dat is een stijging van bijna 5.000 bezoekers ten opzichte van 2022. Helaas is het record van 2019 nog niet geëvenaard (85.499), maar we zijn weer goed op weg. De daling was te wijzen aan de gevolgen van de Covid19-pandemie in 2020 en de onzekere situatie met hoge inflatie, mede veroorzaakt door de oorlog in Oekraïne.

Van de 78.069 bezoekers waren 37.139 kinderen tot en met 11 jaar oud, dat is 48%. Om deze doelgroep te bereiken zijn we continu alert op het aanpassen van teksten en visuele vormgeving om ook deze doelgroep aan te kunnen spreken. Vanaf paragraaf 6.6 leest u hoe we dit doen.

6.2 Nieuwe (tijdelijke) tentoonstellingen

Naast dat het museum aan de slag kan met de plannen van Perspekt zal er blijvend geïnvesteerd worden in het tonen en vertellen van bijzondere collecties en verhalen.

Op 14 oktober is de nieuwe tentoonstelling 'Tijddruppels, Hars uit de dinotijd' geopend door directeur-bestuurder van Kunstloc Brabant, Henri Swinkels. Deze tentoonstelling gaat over 100 miljoen jaar oude barnsteen uit Myanmar. Voor deze expositie is geëxperimenteerd met nieuwe vormen en manieren om objecten te laten zien. Omdat barnsteen een fossiele hars van bomen is, lag de keuze al heel snel bij het maken van zogenoemde boomvitruines. Niet van echt te onderscheiden, want de mallen zijn gemaakt van enkele bomen die in ons bos staan. Met dank aan de vele vrijwilligers, stagiaires en overige partijen die hebben meegeholpen met het ontwikkelen, opbouwen en vormgeven. Dergelijke succesvolle samenwerkingen gaan we zeker herhalen.

In de tentoonstelling worden onder andere een zeldzame dinosaurusveer van een *Coelurosaurus*, een paddenstoel, pootje van een Gekko en een bijzondere schorpioen tentoongesteld. Met veel interesse en enthousiasme is de tentoonstelling ontvangen en verschillende nieuwszenders hebben ons weer kunnen vinden. De tentoonstelling is in heel 2024 nog te zien in het museum.

Op 17 en 18 juni vonden de nationale archeologiedagen plaats. Ter ere van dit weekend werd er een kleine tijdelijke tentoonstelling gerealiseerd. Deze is volledig georganiseerd door ArcheoHotspot Boxtel en heeft ongeveer twee maanden gestaan. Bezoekers konden het verhaal lezen over een klein stukje La Tène glas dat was gevonden in iemands achtertuin.

6.3 Intern draaiboek

Naar aanleiding van de ontwikkeling van de barnsteen tentoonstelling is er een intern draaiboek opgesteld voor het opzetten en ontwikkelen voor toekomstige tentoonstellingen, installaties en het aanpassen van vormgeving. Het draaiboek dient als leidraad voor iedereen die betrokken is in het team en maakt nu onderdeel uit van Het Oertijdmuseum Handboek.

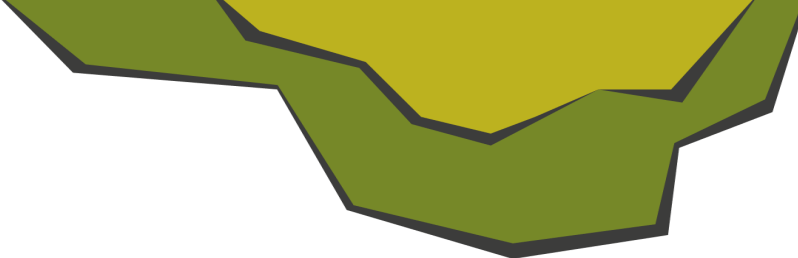
6.4 Huidige tentoonstellingen

In 2019 is begonnen met de herinrichting van een aantal van onze vaste tentoonstellingen. In 2022 hebben de meeste collectiestukken een nieuwe plek gekregen en momenteel zijn we nog bezig met fases 1 en 2 (paragraaf 5.2). Dat wil zeggen het determineren en beschrijven van collectiestukken, aanbrengen van nieuwe naamkaartjes en het maken van correcties in de database. Dit is belangrijk om de huidige toestand van de collectie de verbeteren en houdbaar te maken voor de toekomst. Zelfs met het oog op het nieuwe masterplan blijft het belangrijk dat informatie correct, op niveau en toegankelijk blijft in combinatie met een vorm die de inhoud versterkt.

6.5 Lange termijn tentoonstellingsplannen

- 👉 Toegankelijke tekst- en tentoonstellingsborden
- 👉 Speciale routes, via Oertijdapp of plattegrond aangeduid
- 👉 Verder implementeren *Family learning* in vaste- en tijdelijke tentoonstellingen
- 👉 Museumgids schrijven

6.6 *Family learning* en *storytelling*

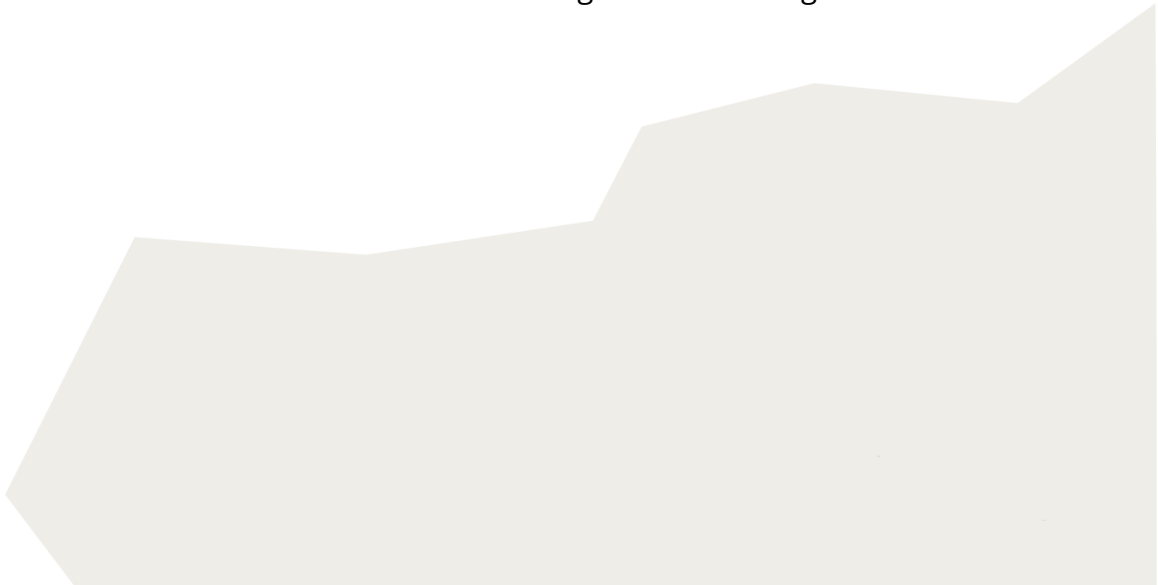
De volgende stap is zorgen dat informatie toegankelijker wordt voor onze doelgroep. Dit doen we onder andere door *Family learning* toe te passen en te implementeren binnen de huidige tentoonstellingen. Het voordeel hiervan is dat we de doelgroep 'families' gaan zien als één doelgroep. Hierbij staan drie aspecten centraal: sociale interactie, plezier en leren. Het doel hiervan is om (groot)ouders/volwassenen en kinderen te betrekken bij onze collectie en ze op een immersieve en interactieve manier de tentoonstelling laten beleven. Op deze manier willen we Spike, onze huisdino, nog meer gaan inzetten als spreekbuis om aan te sluiten bij de belevingswereld van de kinderen. Hier zijn we onder andere mee begonnen met het ontwikkelen van een familiespeurtocht door het museum.

6.7 Speurtochten en doe-activiteiten

Om de collectie op een andere manier te beleven hebben we in 2023 verschillende speurtochten en doe-activiteiten ontwikkeld die bezoekers gratis kunnen gebruiken. Voor de buitenspeurtocht wordt een onderscheid gemaakt in twee leeftijdscategorieën. De eerste is een speurtocht voor kinderen die niet zelf kunnen lezen, maar de vragen wel op een onderzoekende manier kunnen beantwoorden. De andere leeftijdscategorie zijn kinderen die wel zelf kunnen lezen en dus goed naar de borden moeten kijken. Deze speurtochten zijn ook beschikbaar in het Engels en Duits.

Voor binnen is er een familiespeurtocht beschikbaar waarin vragen staan die voor iedereen geschikt zijn. De hele familie moet mee doen om het juiste wachtwoord te vinden. Je zoekt Spike in het museum en volgt daarbij de logische route van het museum en kom je door de verschillende vaste opstellingen.

De doe-activiteiten zijn zowel voor binnen als voor buiten. Het idee is dat ze niet hoeven te speuren maar opdrachten doen wanneer ze iets tegenkomen dat op het werkblad vermeld staat. 'Doe mee met Spike' heeft twee werkbladen. Het werkblad 'Wat is jouw favoriete dino?' en 'Teken iets ...' Met het werkblad 'Wat is jouw favoriete dino' kunnen kinderen in het museum op zoek naar een leuke dinosaurus. Dan gaan ze op onderzoek en vullen ze de vragen in. Het werkblad 'Teken iets ...' staat in het teken van bijzondere kenmerken. Kinderen worden vrij gelaten om het werkblad op hun eigen manier te interpreteren en in te vullen. Het werkblad is ook geschikt voor Engels- en Duitstaligen.

6.8 Nieuwe tekstborden/ tentoonstellingsborden

Aan het eind van het jaar zijn er een tiental collectiestukken geselecteerd waar we een tekstbord in een nieuwe lay-out bij hebben ontworpen. Deze stukken zijn door het hele museum te vinden. De tekstborden hebben een uniform uiterlijk om aan de bezoekers kenbaar te maken dat het om informatie gaat en zijn op een toegankelijke manier geschreven. Op langer termijn zullen we dit voor meer collectiestukken gaan doen.

6.9 Nieuwe routeborden

Het museum wordt steeds groter en er valt steeds meer te zien. Dan is het belangrijk om mensen de juiste weg te kunnen wijzen. Speciaal voor het educatieprogramma van het schoolreisje zijn er nieuwe routeborden geplaatst.

6.10 Nieuwe *touch*-schermen

In het jaar 2023 zijn er zes nieuwe *touch*-schermen aangekocht. De schermen worden ingezet voor meer interactie en het delen van informatie voor onze verschillende doelgroepen. Zowel leuke weetjes en filmpjes als spelletjes voor de ontspanning. In het kader van professionalisering wordt er gebruik gemaakt van het programma Omnitapps.

Educatie

Elk jaar wordt het educatieprogramma voor alle schoolklassen bekeken, geëvalueerd en herzien naar de huidige maatstaven en wensen van onze jonge gasten. Ook dit jaar hebben we de nodige aanpassingen gemaakt bij onze huidige programma's en hebben we twee nieuwe programma's ontwikkeld. De veranderingen hebben vaak te maken met het verschuiven van collectiestukken en/of feedback vanuit scholen.

De twee huidige educatieprogramma's zijn uitgebreid met een andere route. Op deze manier kunnen groepjes meer gespreid door het museum en lopen ze elkaar minder in de weg.

6.11 Schoolreisjes

Het schoolreisje arrangement is ontwikkeld om een grotere groepen in het museum te ontvangen. Wij kregen vaak de vraag of scholen met meerdere klassen tegelijk naar het museum konden komen. Dit omdat een bus regelen makkelijker is of omdat ze maar één datum beschikbaar hebben. Daarnaast was er vraag naar een meer dag-vullend programma. Met het schoolreisjes programma kunnen we meer dan 100 leerlingen tegelijk ontvangen. Het programma is een route die door Dinobos, tuin en museum gaat. Ze gaan op zoektocht, lossen puzzels op en bedenken liedjes en rijmpjes.

6.12 VO Onderbouw programma

Voor alle onderbouwers is er een nieuw programma ontwikkeld vol opdrachten. Op deze manier kunnen we een nieuwe doelgroep aanspreken.

Ze werken in duo's aan de opdrachten. Een goede kennismaking met het museum, maar ook met elkaar. Met dit programma volgen leerlingen een route door het museum waarbij ze vragen krijgen over fossilisatie, evolutie, wetenschap en kennis over dinosaurussen en andere organismen die als fossielen worden gevonden.

6.13 Educatieprogramma's

Op het eind van 2023 bieden we de volgende programma's aan:

Educatieprogramma groepen 1, 2 & 3

Educatieprogramma groepen 4, 5 & 6

Museumschatjes

Schoolreisje

VO Onderbouw programma

6.14 Studenten/ stagiaires

Het Oertijdmuseum geeft jaarlijks studenten van uiteenlopende onderwijsinstellingen de kans leerervaring op te doen in een professionele setting. Inmiddels wordt er structureel aan stagiaires en studenten gelegenheid geboden om stage te lopen of een afstudeeronderzoek te doen. De begeleiding is in handen van onze sr. conservator en hoofd educatie. In 2023 hebben studenten van respectievelijk Universiteit Utrecht (Aardwetenschappen), Sint Lucas (MBO Digital, Design and Motion), HAS (HBO Toegepaste biologie), Koning Willem I (MBO Mediavormgeving), Yuverta (MBO Milieu & Groen) hier een tijdelijk plekje gevonden. Het Oertijdmuseum faciliteert tevens sociale stages voor voortgezet onderwijs, werkintegratieplaatsen, stage-werkervaringsplaatsen etc..

Hieronder een kort overzicht van de opdrachten van de studenten:

- 🌿 Schatkaart Fossielen
- 🌿 Poster en conceptvormgeving barnsteententoonstelling
- 🌿 Dino quiz
- 🌿 Plattegrond museum
- 🌿 Puzzelboekje en verschillende puzzels
- 🌿 Ontwerp interactief doolhof
- 🌿 Artist impressie Mosasaurus
- 🌿 Infographic inslaan meteoriet dinosaurussen
- 🌿 Infographic Oerknal
- 🌿 Ontwerpen geologische tijdlijn
- 🌿 Concept Oerknal spel
- 🌿 Concept Carboon interactie
- 🌿 Concept Nederlandse vindplaatsen bak
- 🌿 Schoolreisje zoeksymbolen
- 🌿 Onderzoek haaientanden Mill
- 🌿 Onderzoek Lichtenberg
- 🌿 Onderzoek Varaannagel
- 🌿 Onderzoek coprolieten Winterswijk

7. Museumactiviteiten

7.1 ArcheoHotspot

In Het Oertijdmuseum in Boxtel is een ArcheoHotspot actief. Centraal staat daar de relatie tussen archeologie, paleontologie en geologie. Dit biedt de mogelijkheid om het verhaal in een bredere historische context te tonen. Natuurlijk ligt de nadruk op vondsten uit Boxtel zelf en omgeving.

Bezoekers hebben bij ons, elke 1e zaterdag van de maand, kennis kunnen maken met het beroep van archeoloog en geoloog. Ze hebben meegeholpen om bodemvondsten schoon te maken, te sorteren en te documenteren. Dit jaar werden er diverse cursusdagen georganiseerd met het maken van replica's, munten schoonmaken, scherven puzzelen en lijmen, PAN registratie en workshops grondboringen. Tevens konden bezoekers terecht met eigen vondsten om te laten determineren. Dit gebeurt onder leiding van Carlo Spee. Voor deze archeologische tak in het museum een aparte stichting genaamd "Archeobox" opgericht.

Op 17 & 18 juni vonden de Archeologiedagen plaats. Met een tijdelijke tentoonstelling in Het Oertijdmuseum (zie 6.2).

7.2 Symposia

27 Oktober, Het Oertijdmuseum

Op 27 oktober kreeg onze directeur de hoogste onderscheiding voor Aardwetenschappen binnen Nederland, De Van Waterschoot van der Gracht penning. De uitreiking vond plaats in Het Oertijdmuseum met een dag vullend programma. Zo was er een lezing van John Jagt (NHMM): een ode aan al het werk van René Fraaije. En aanvullend een lezing van Jan Smit over de ontdekking van de Chicxulubkrater in Mexico en de Krijt-Paleogeengrens. Het museum was deze dag gesloten voor bezoekers.

7.3 (Internationale) samenwerkingen, zowel wetenschappelijk als publicitair
Een uitgebreid nationaal en internationaal netwerk draagt zorg voor een degelijk en hoogstaand museaal niveau. Internationale samenwerking vindt plaats met o.a. Universiteiten uit Polen, Slovenië, Slowakije, Spanje en de Verenigde Staten en via natuurhistorische musea uit o.a. Kopenhagen, Krakow, Leiden, Maastricht, New York, Parijs, Warschau, Wenen en Zürich.

Hieronder volgt een overzicht van alle samenwerkingen in het jaar 2023:

Dinocast

Ook dit jaar zijn de twee grootste dinofans van Nederland, Maarten van Rossum en Gijs Rademaker, naar Het Oertijdmuseum gereisd om opnames te maken voor Dinocast. De afleveringen worden in 2024 uitgezonden.

Stickerboek spaaractie Vlijmen

In 2022 hebben we al een stickeractie gehad bij de PLUS supermarkten in Schijndel, Uden en Boxtel. Afgelopen jaar is dit uitgebreid met Vlijmen. De spaaractie heeft gelopen van oktober tot eind november.

AVANS Hogeschool CMD

In 2021 en 2022 zijn we een samenwerkingsproject met Avans Hogeschool gestart. Ook in 2023 zijn we opdrachtgever geweest voor de opleiding CMD (Communication & Multimedia Design). In projectgroepjes moesten de studenten een interactieve mobiele applicatie ontwerpen. Hierin werd ze een vindplaats, of een tijdvak toegewezen die ze moesten onderzoeken. Met het oog op verschillende leeftijdsdoelgroepen en de boodschap en missie van het museum zijn er weer nieuwe en inspirerende ideeën uitgekomen.

AVANS Hogeschool Bedrijfskunde

Voor de opleiding Bedrijfskunde heeft een projectgroep een adviesrapport voor ons geschreven op het gebied van cultuurmarketing en onderzoek. Een aantal medewerkers heeft deelgenomen aan creatieve sessies waarbij we hebben gebrainstormd en nagedacht over de vraag "Hoe komen bezoekers bij ons museum?". Hiervoor is een focus- en bezoekersonderzoek uitgevoerd en zijn de resultaten uitgebreid gepresenteerd en besproken onder de medewerkers.

Nifterlake college.

Het Nifterlake college uit Maarssen heeft op 11 april een bezoek gebracht aan Het Oertijdmuseum. Dit hebben ze gedaan in het kader van het vak O&O (Onderzoek & Ontwerpen). Als opdrachtgever hebben wij ze de opdracht gegeven om iets creatiefs te bedenken voor onze hellingbaan/looproute. Voor deze opdracht moesten ze het museum in kaart brengen en iets doen tegen het geluidsoverlast dat regelmatig wordt ervaren, maar tegelijkertijd een interactief element toevoegen om de aandacht van kinderen te pakken. Op 5 juni werden de eindpresentaties compleet met maquettes aan een aantal medewerkers voorgelegd.

Dinohunter-app Boxtel

De app, een gezamenlijk project van Het Oertijdmuseum, Centrum-ondernemingsvereniging en de gemeente Boxtel, om een relatie te leggen tussen Het Oertijdmuseum en het centrum van Boxtel was ook in 2023 operationeel.

Kortingsacties/ Partnerparken

Het museum biedt kortingsacties aan in samenwerking met verschillende bedrijven en zogenoemde partnerparken.

- 👉 Pannenkoekenbos Esch
- 👉 Billy Bird Parken:
 - Hemelrijk
 - Drakenrijk
 - Het Run openluchtwembad
- 👉 BestZoo Dierentuin
- 👉 Attractiepas & Safaripark Beekse Bergen
- 👉 Vakantiepark Dierenbos
- 👉 Dierenrijk
- 👉 Zoopark Overloon
- 👉 Luchtvaartmuseum Aviodrome
- 👉 Dippie Doe
- 👉 Finenzo Boxtel

Ook online zijn de samenwerkingen gecontinueerd met Go-Kids Eindhoven, Den Bosch en Nijmegen en Kidsproof.

7.4 Evenementen

Weekend van de Wetenschap

Het weekend van de wetenschap is een jaarlijks terugkerend evenement in oktober om iedereen, van jong tot oud, op een toegankelijke en laagdrempelige manier inzicht te geven in de wereld van wetenschap en technologie. Dit jaar hebben we twee evenementen georganiseerd op om bezoekers op onze manier kennis te laten maken met wetenschap.

Onze senior conservator gaf een lezing voor kinderen (en geïnteresseerden) over dinosaurussen, met vragen als: 'waar komen dinosaurussen vandaan? Hoe zagen ze eruit? Welke dino's hadden veren?'. De lezing werd op beide dagen goed bezocht. Daarnaast hadden we een doorlopend evenement georganiseerd: Wie, Wat & Wanneer? Bezoekers konden vragen stellen, vondsten laten determineren en bekijken aan de hand van vergelijkingscollecties. Dit alles bij onze ijsijdexpert Charles.

Maand van de Geschiedenis

De maand van de geschiedenis vindt elk jaar plaats in oktober. Het thema van dit jaar was 'Eureka!' Voor ons een mooie gelegenheid om een nieuwe familiespeurtocht te lanceren. Families gaan samen met Spike, onze huisdino, op zoek naar een nieuw ontdekte dino. De speurtocht past goed binnen onze lange termijn plannen om meer te doen voor families en sluit goed aan bij het thema. De familie of het gezelschap moeten goed samenwerken.

Openingsweekend Tijddruppels

In het openingsweekend (14 & 15 oktober) konden bezoekers meedoen met de workshop 'barnsteen polijsten'. Bezoekers konden een ruw stukje barnsteen kopen en vervolgens met onze begeleiders aan de gang om er een mooi glanzend stukje van te maken. De workshop was een succes en zal vaker aangeboden worden.

Opnames TV serie

In mei werden er filmopnames gemaakt door productiebedrijf Big Blue uit Amsterdam. Het Oertijdmuseum (en enkele medewerkers) is het decor voor enkele afleveringen van de comedy/dramaserie "This is gonna be great", die in 2024 uitgezonden gaat worden.

8. Communicatie & Marketing

8.1 Marketing

Het Oertijdmuseum is al lange tijd sterk in het verwerven van (social-)media aandacht. De marktpositie van Het Oertijdmuseum in deze toeristisch attractieve regio noodzaakt tot gerichte actie op basis van richtinggevend keuzen om meer en andere doelgroepen te trekken. Hierbij werken we met ons beleidsplan marketing en communicatie.

Het Oertijdmuseum is dit jaar op de volgende manieren in de schijnwerpers gezet:

Via lokale-, regionale en landelijke pers

De hoogtepunten hiervan zijn:

- 🌿 11 januari "Mogelijk dinosaurusbaby gevonden in 70 miljoen jaar oud ei"
- 🌿 1 april "Kinderen broeden dino-eieren uit met kussens en dekens"
- 🌿 29 mei "Het Oertijdmuseum heeft er een dinoskelet bij"
- 🌿 6 oktober "Dinosaurusbaby van bijna 100 miljoen jaar oud"
- 🌿 4 November "Oeroude miljoenpoot gevonden in Nederland"

Via diverse websites/agenda's van onder andere VVV, Visit Brabant, Beleef Boxtel, Go-Kids, Kidsproof, e.d..

8.2 Communicatie

Als museum moeten we creatief zijn in het bereiken van onze doelgroep. Dit doen wij op onze sociale mediakanalen en op enkele andere manieren die goed bij ons museum passen.

Oertijdapp

De 'Oertijdapp' is feitelijk een website: www.oertijdapp.nl, in aanvulling op de reguliere website. Op deze website zijn verschillende toepassingen te vinden ter voorbereiding op een bezoek en/of als extra verdieping tijdens het bezoek. Samen met Spike, onze huisdino, worden bezoekers door het museum geleid door middel van digitale speurtochten, audiotours en een blog. Ook attenderen we onze (toekomstige) bezoekers hiermee op de verschillende activiteiten, met name die van het laboratorium.

Instagram/Facebook/YouTube

Deze sociale media pagina's gebruiken we om wetenswaardigheden, informatie en visuele indrukken over en van ons mooie museum en dinopark te verspreiden. Ook staan er vaak nieuwe ontdekkingen, artikelen of uitzendingen, content voor kinderen en winacties online. We proberen vooral (groot)ouders met (klein)kinderen te bereiken die op zoek zijn naar een leuk dagje uit. Ook willen we bezoekers die al bekend zijn met het museum betrokken houden en hen inspireren voor een herhaalbezoek.

Rotondedino

Sinds 2017 staat er op de rotonde aan de Brederodeweg/Schijndelseweg/ Vic. Van Alphenlaan een Styracosaurus. Samen met de Europasaurussen (geplaatst op een andere rotonde in 2021) worden ze door de lokale bevolking 'troeteldino's' genoemd. De Styracosaurus heeft al jaren een bijzondere functie. Door omwonenden wordt de dino namelijk rond verschillende feestdagen en evenementen helemaal uitgedost, speciaal voor elke gelegenheid en steeds weer een verrassing. Een buurtinitiatief waar wij natuurlijk heel blij mee zijn!

Mond-tot-mond reclame

De beste manier van reclame is mond-tot-mond reclame. Hier hebben wij totaal geen invloed op, maar is een belangrijk onderdeel van onze marketing. Wij zetten hoog in op gastvrijheid, persoonlijke benadering en toegankelijkheid voor iedereen die ons bezoekt.

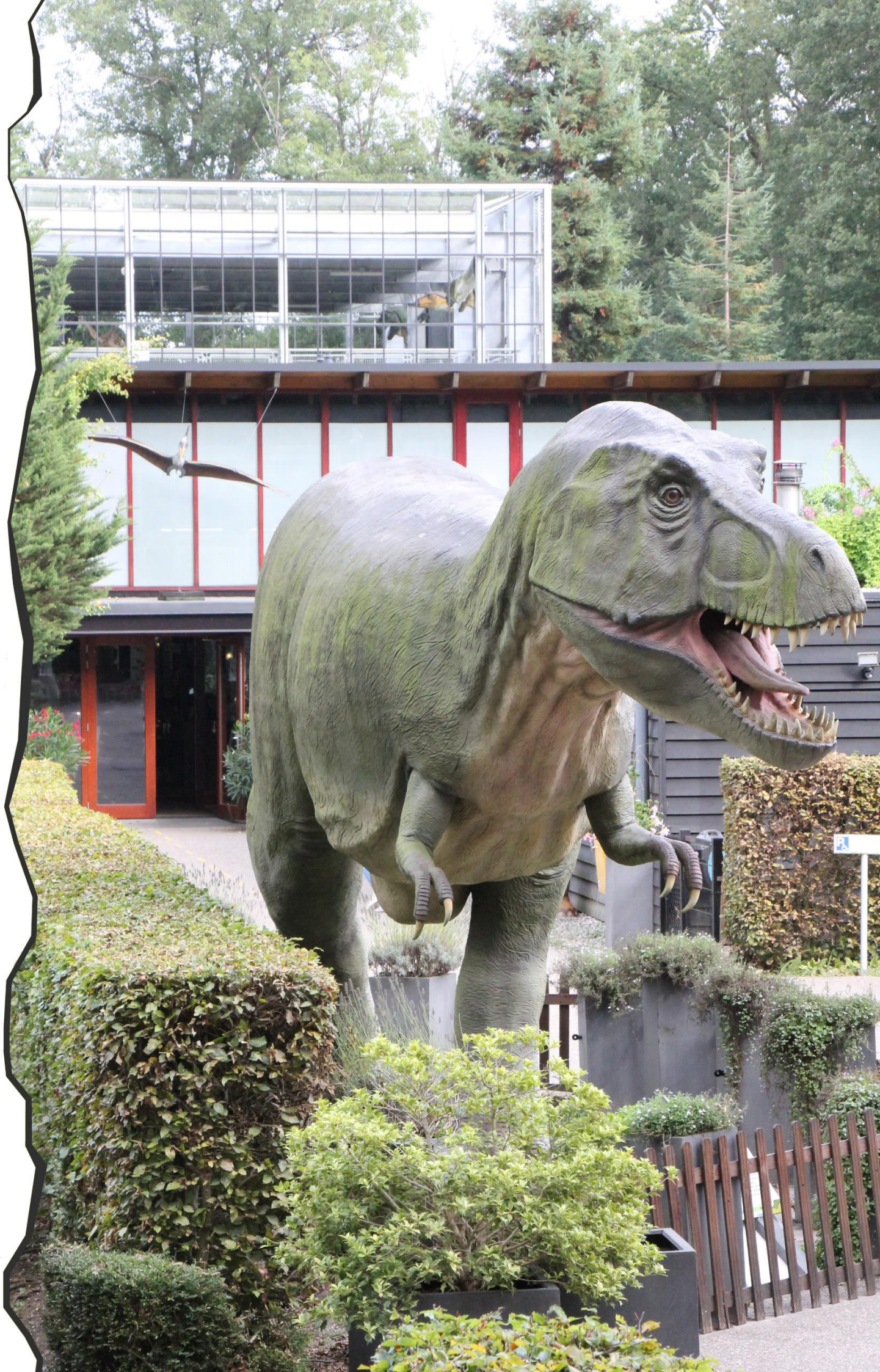
8.3 sponsoring

Het Oertijdmuseum sponsort jaarlijks de Boxtelse voetbalvereniging RKSV, de Honk- en softbalvereniging JRC Ducks, en de Sparrenloop in Boxtel (Atletiekvereniging Marvel).

En verder zijn er sponsoracties en samenwerkingen met:

- 🌿 Stichting Quit Den Bosch
- 🌿 Intratuin Veghel en Boxtel
- 🌿 Hema Boxtel
- 🌿 Durlinger Schoenen Den Bosch
- 🌿 KPJ Hooge Mierde
- 🌿 Drive In Bioscoop Rosmalen
- 🌿 Samen Sterk voor Meijerijstad e.o.
- 🌿 Buurtvereniging Heraut Oss
- 🌿 Jumbo Waalwijk
- 🌿 Turnvereniging Rosmalen
- 🌿 de Zuid Nederlandse Quiz Kampioenschappen
- 🌿 Weekent Nederland
- 🌿 Cranium 40 jaar (werkgroep Pleistocene Zoogdieren)
- 🌿 Stichting Sociaal Solidair
- 🌿 Denderende Dinodagen Boxtel.

7. Reacties van bezoekers

Anastasia

November 2023

This was already our second visit and the first words back home of my 4 year old boy are 'When are we going back there again?' A great knowledge sharing place!!! Thank you!

Pieter-Jan

December 2023

Top museum, zeer kindvriendelijk.
Ook voor volwassenen
zeker een aanrader!

4,5

**Google
Review**

4,7

Facebook

4,5

Tripadvisor

Eveliëne

December 2023

Fantastisch museum, grote dinotuin en steentijdperk met twee speeltuintjes. Binnen ook genoeg te zien van grote skeletten tot fossielen. Kinderen waren gefascineerd door de botten die schoongemaakt werden. Erg leuk dat er ook even de tijd voorgenomen werd om wat uit te leggen.

Erg leerzaam, zeker aanrader!

Sam

Juni 2023

Amazing place for your kids to visit, in case they are into dinosaurs! With real dinosaur skeletons and super large outdoor playground in the forest, Oertijdmuseum is a must go if you want to do something different! It's like going to the prehistoric zoo and I'd definitely recommend.

Asa

Juli 2023

Erg leuk museum. Alles voelt heel toegankelijk. Je kunt in het lab kijken en we hebben een gesprek gevoerd met een van de lab-medewerkers en door het raam een écht dinobot vast mogen houden.

10. Financiële cijfers

De financiële jaarrekeningen 2023 van zowel Stichting Ammonietenhoeve als Stichting tot Beheer en Instandhouding van Het Oertijdmuseum worden opgemaakt door de accountant en gepubliceerd op de website

Colofon

Dit jaarverslag is tot stand gekomen met bijdragen van:
Chelsea de Kruyff, Ginie Reininga, Jonathan Wallaard & René Fraaije

Foto's:
Willeke Machiels – Visit Brabant
Tjarco van Gelder

